

ROBERT STĘPIEŃ¹

Instytut Historii

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

ORCID 0000-0003-3453-4185

CYSTERSI JĘDRZEJOWSCY PO KASACIE OPACTWA W 1819 R. STUDIUM BIOGRAFICZNE, CZ. 2

Cistercians of Jędrzejów after the dissolution of the abbey in 1819.

Biographical study, part 2

Abstract

The article presents the biographies of the Jędrzejów Cistercians included in the list of members of the monastery during the dissolution of the abbey in 1819. The content of biographies includes information on e.g., the date of birth and place of origin of each monk, the time of joining the monastery, making their religious profession, and being ordained a priest, and performing monastic functions. Particular attention was paid to the post-dissolution fate of the monks. The primary source material included general and personal files of the clergy, diocesan and monastic schematics as well as parish files and record books.

Keywords: the Cistercians, Jędrzejów, monastery, dissolution, personal history, 19th century

Abstrakt

Artykuł przedstawia biogramy cystersów jędrzejowskich, uwzględnionych na liście członków zgromadzenia klasztorowego w czasie kasaty opactwa w 1819 r. Zawartość biogramów stanowi informacje dotyczące m.in. daty urodzenia i miejsca pochodzenia każdego z mnichów, czasu wstąpienia do klasztoru, złożenia profesji zakonnej i przyjęcia święceń kapłańskich oraz pełnionych funkcji klasztorowych. Szczególną uwagę zwrócono na pokasacyjne losy zakonników. Podstawowy materiał źródłowy stanowiły akta ogólne i personalne duchowieństwa, schematyzmy diecezjalne i zakonne oraz akta parafialne i księgi metrykalne.

Słowa kluczowe: cystersi, Jędrzejów, klasztor, kasata, losy osobiste, XIX wiek

¹ Robert Stępień – dr, adiunkt w Katedrze Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii w Instytucie Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Główne zainteresowania badawcze: współczesne problemy archiwistyki i zarządzania dokumentacją, kasaty klasztorów w XVIII i XIX w., historia opactwa benedyktynów w Sieciechowie. E-mail: robert.stepien@mail.umcs.pl

Artykuł przedstawia biogramy cystersów jędrzejowskich, uwzględnionych na liście członków zgromadzenia klasztornego w okresie kasaty opactwa. Wspomniana lista została przygotowana 30 czerwca 1819 r. przez komisarzy rządowych delegowanych do okupacji majątku klasztornego, Konrada Lisieckiego i ks. Marcina Sławińskiego². Wykaz ten zawiera nazwiska 23 zakonników, z których 16 miało święcenia kapłańskie, 5 odbywało nowicjat, a wśród dwóch pozostałych jeden był klerykiem, a drugi bratem konwersem. Przeprowadzona kwerenda archiwalno-biblioteczna pozwoliła opracować biogramy 21 osób. W przypadku dwóch nowicjuszy, Celestyna Beithela i Eugeniusza Młotowskiego, w materiale źródłowym nie odnaleziono informacji jednoznacznie potwierdzających ich dane biograficzne.

Przedstawione biogramy porządkują wiedzę na temat życia i działalności ostatnich przed kasatą cystersów jędrzejowskich. Zawartość biogramów stanowią informacje dotyczące m.in. daty urodzenia i miejsca pochodzenia każdego z mnichów, czasu wstąpienia do klasztoru, złożenia profesji zakonnej i przyjęcia święceń kapłańskich oraz pełnionych funkcji klasztornych. Szczególną uwagę zwrócono na dalsze koleje ich życia, w tym zajmowane urzędy i stanowiska kościelne oraz czas, w jakim przyszło im zakończyć ziemską wędrówkę życia. Zgromadzone dane pozwoliły bliżej poznać i scharakteryzować sylwetki osób tworzących wspólnotę klasztorną w czerwcu 1819 r. W rezultacie rozważaniami objęto pochodzenie społeczne i terytorialne mnichów oraz problem ich liczebności i struktury wieku³.

Biogramy uszeregowano alfabetycznie według nazwiska zakonników. Mają one różną objętość i są na tyle kompletne, na ile pozwolił zebrany materiał źródłowy, często rozproszony i bardzo niejednorodny. Dane biograficzne dla większej przejrzystości porównania ujęte zostały też w postaci tabelarycznej. Podstawa źródłowa ze względu na swą obszerność została wyszczególniona w przypisach poszczególnych biogramów. Przy ich tworzeniu przyjęto określone skróty nazw instytucji⁴ i schematyzmów kościelnych⁵.

Biogramy zakonników

Chorażycki Robert, im. chrzestne Wojciech, ur. 23 IV 1753 we wsi Skawinki w pobliżu Lanckoronoy⁶. Nauki początkowe pobierał w domu rodzinnym, następnie uczył się w Akademii Krakowskiej i szkołach tarnowskich. Do klasztoru jędrzejowskiego wstąpił w 1773 r. Święcenia kapłańskie przyjął w 1779 r.⁷ W latach osiemdziesiątych XVIII w. pełnił posługę

² Archiwum Główne Akt Dawnych, Centralne Władze Wyznaniowe Królestwa Polskiego (dalej: CWWKP), sygn. 799, s. 27-28; Archiwum Państwowe w Radomiu, Zarząd Rolnictwa i Dóbr Państwowych Guberni Radomskiej, Kieleckiej, Lubelskiej, Siedleckiej (dalej: ZDP), Sukcesje, sygn. 1353, s. 123-125.

³ Zob. R. Stępień, *Cystersi jędrzejowscy po kasacie opactwa w 1819 r. Studium biograficzne, cz. 1*, „Saeculum Christianum”, 30/2023, nr 1, s. 200-212.

⁴ AAP – Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu; ADK – Archiwum Diecezjalne w Kielcach; ADS – Archiwum Diecezji Sandomierskiej; AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie; APK – Archiwum Państwowe w Kielcach; APR – Archiwum Państwowe w Radomiu.

⁵ *Schem. Cysters.* – schematyzm zakonu cystersów; *Schem. Kiel.* – schematyzm diecezji kieleckiej; *Schem. Krak.* – schematyzm diecezji krakowskiej; *Schem. Sandom.* – schematyzm diecezji sandomierskiej.

⁶ AAP, sygn. OA III 48, k. 7-8v. W schematyzmach zakonu cystersów występuje rok 1752 narodzin zakonnika, z kolei w schematyzmach diecezjalnych – 1753. Imię chrzestne podano w akcie jego zgonu.

⁷ AAP, sygn. OA III 48, k. 7 (święcenia kapłańskie 3 VI 1779). W schematyzmach cysterskich występuje rok 1778 przyjęcia święceń. Pewną wątpliwość budzi rok złożenia profesji zakonnej. Według życiorysu „obleczony w sukienkę nowicjusza” został 4 III 1774. W schematyzmach cysterskich w tym roku złożył profesję zakonną. Por. AGAD, CWWKP, sygn. 799, s. 27; APR, ZDP, Sukcesje, sygn. 3153, s. 124 (do klasztoru wstąpił 8 VI 1773).

wikariusza w Złotnikach oraz Ciernie⁸. Następnie przez rok przebywał w Moskorzewie u Antoniego Michałowskiego, generała majora wojsk koronnych. Był też ekonomem w klasztorze cysterek w Owińskach⁹. W grudniu 1793 r. otrzymał prezentę na probostwo w Murowanej Goślinie w diecezji poznańskiej od ks. Melchiora Gurowskiego właściciela dóbr goślińskich. W 1794 r. został instalowany na urząd proboszcza, którym pozostał do 1830 r.¹⁰ Wówczas jako emeryt zamieszkał w kaplicy Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej w Poznaniu. Zmarł 2 VI 1836¹¹.

Dastig Idzi (Aegidius), im. chrzestne Karol, ur. 1775 r. w miejscowości Polska Cerekiew (niem. Polnisch Neukirch) na Górnym Śląsku¹². Profesję zakonną złożył w 1798 r. w klasztorze w Kamieńcu Ząbkowickim. W 1802 r. otrzymał święcenia kapłańskie¹³. Bezpośrednio po kasacie macierzystego klasztoru miał przebywać u bonifratrów w Prudniku¹⁴. Później dołączył do zgromadzenia cystersów jędrzejowskich¹⁵. Zmarł 2 VIII 1819¹⁶.

Dorszewski Iwo, ur. 25 II 1772 w Krakowie¹⁷. Profesję zakonną złożył w 1790 r.¹⁸ Święcenia kapłańskie otrzymał w 1795 r. W latach 1798-1816 był wikariuszem w Ciernie. Następnie posługiwał na wikariacie w Małogoszczy¹⁹. W 1817 r. został plebanem w Oksie, gdzie pozostał po supresji opactwa. Zmarł 5 IX 1826²⁰.

Drzewiecki Wawrzyniec, im. chrzestne Jan, ur. 1753 r. w Chęcinach, syn Stanisława i Marianny z domu Stadnickiej²¹. Do klasztoru jędrzejowskiego wstąpił w 1770 r. Dwa lata

⁸ Klasztor jędrzejowski około 1772 r. miał pod swoją opieką trzy ośrodki parafialne – w Złotnikach i Ciernie w dekanacie Małogoszcz oraz w Oksie (wówczas Oksza) w dekanacie Kurzelów. Zakonnicy sprawowali w nich funkcje plebanów, komendarzy i wikariuszy. Zob. J. Flaga, *Zakony męskie w Polsce w 1772 roku*, t. 2, cz. 1, *Duszpasterstwo*, Lublin 1991, s. 66-68, 215, 222.

⁹ ADK, Zespół Metrykalia, Parafia Cierno, 3, Księga ochrzczonych za lata 1783-1796, s. 4 i n., <https://metryki.genbaza.pl/genbaza/detail,58799,4> (dostęp 31.12.2022); *Schem. Cysters.* 1786-1787 (wik. Cierno); 1788-1790 (wik. Złotniki); 1794 (ekonom Owińska).

¹⁰ AAP, sygn. KA II 265/1; KA II 265/2; KA 2900.

¹¹ AAP, Księgi metrykalne parafii pw. św. Marcina w Poznaniu, sygn. PM 232/16, s. 381, nr 82.

¹² I. Steintraesser, *Klosterdämmerung – vom Umbruch zum Aufbruch – 200 Jahre Säkularisation in Schlesien, am Beispiel der Zisterzienser*, w: *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, t. 2: *Kasaty na Śląsku Pruskim i na ziemiach zaboru pruskiego*, red. M. Derwich, Wrocław 2014, s. 141. Nazwisko zakonnika zapisywano również w formie „Dastyg”.

¹³ *Katalog duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego na podstawie ksiąg święceń biskupów wrocławskich 1650-1810/12*, oprac. S. Jujeczka, H. Gerlic, W. Könighaus, Wrocław 2014, s. 492; *Schem. Cysters.* 1818, s. 5.

¹⁴ I. Steintraesser, op. cit., s. 141; H. Gerlic, *Rewerenda zamiast mniszego habitu – cystersi śląscy po kasacie ich opactw*, w: *Kasaty klasztorów*, t. 2, s. 179 (przypis 115).

¹⁵ W aktach okupacji podano, że do klasztoru w Jędrzejowie wstąpił w 1811 r. Schematyzmy diecezjalne odnotowały jego osobę w składzie zgromadzenia klasztornego około 1816 r. Zob. *Schem. Krak.* 1816, s. 112.

¹⁶ AGAD, CWWKP, sygn. 799, s. 28; APR, ZDP, Sukcesje, sygn. 3153, s. 125 (informacja w kolumnie „Uwagi”).

¹⁷ ADK, sygn. II PC X/2, k. 7v. Nazwisko zakonnika zapisywano również w formie „Dorszewski” lub „Dorszowski”. Sam zakonnik podpisywał się jako „Dorszewski”.

¹⁸ W aktach okupacji podano, że do klasztoru wstąpił w 1779 r.

¹⁹ ADK, Zespół Metrykalia, Parafia Cierno, 7, Księga ochrzczonych i zmarłych za lata 1797-1805, s. 1 i n., <https://metryki.genbaza.pl/genbaza/detail,58787,1> (dostęp 31.12.2022); *Schem. Krak.* 1813-1817 (Cierno, dek. jędrzejowski); *Schem. Kiel.* 1817, b.p. (Małogoszcz, dek. chęciński).

²⁰ ADK, sygn. PO-5/1, k. 24-25, 29-68; APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Oksie, sygn. 15-30; sygn. 32, k. 16, nr 6.

²¹ Imiona rodziców zakonnika zachowały się w ramach rejestru wpisu w „Tekach Dworzaczka. Materiały historyczno-genealogiczne do dziejów szlachty wielkopolskiej XV-XX wieku”. Zakonnik miał brata Antoniego. Zob. 6158 (Nr. 102) 1786, teki.bkpan.poznan.pl/search.php?section=2&single=1&fileno=49&page=308 (dostęp 17.12.2022). Miejsce pochodzenia zakonnika zapisano w aktach okupacji opactwa. W księgach parafii Chęciny nie odnaleziono jednak aktu jego chrztu.

później złożył profesję zakonną²². Świecenia kapłańskie otrzymał w 1776 r. W latach 1791-1802 pełnił urząd prepozyta kościoła parafialnego w Ciernie²³. Wcześniej był prefektem i nauczycielem w szkole prowadzonej przez zakon cystersów we Wschowie²⁴. W 1800 r. został wybrany przeorem klasztoru. W 1802 r. otrzymał benedykcję opacką i został wizytatorem generalnym polskiej prowincji cystersów. Po kasacie opactwa pozostał w klasztorze, sprawując funkcję opata do śmierci 22 II 1826²⁵.

Fiuk (Fiok) Maury, im. chrzestne Maciej, ur. 14 II 1799 w Wodzisławiu, syn Jacka i Anastazji z domu Florkiewicz²⁶. W latach 1812-1816 uczył się w szkole wydzielonej ks. komunistów w Kielcach. W 1816 r. dołączył do zgromadzenia cystersów jędrzejowskich. Po ukończeniu nowicjatu kontynuował naukę w szkole wojewódzkiej w Kielcach. W 1820 r. wstąpił do kieleckiego Seminarium Duchownego. Po przyjęciu święceń kapłańskich w 1823 r. został wikariuszem w Sokolinie²⁷. Następnie w latach 1825-1840 był proboszczem parafii w Koszowie²⁸. Później do 1861 r. pełnił obowiązki plebańskie w Chomentowie²⁹. W latach 1840-1841 administrował też parafią Łukowa³⁰. W 1861 r. został proboszczem parafii w Krzyżanowicach, gdzie zmarł 8/20 II 1871³¹.

Frej Henryk, im. chrzestne Józef, ur. 9 III 1791 (lub 1797) w Szańcu³². Nauki początkowe pobierał w szkołach w Jędrzejowie. W 1816 r. dołączył do zgromadzenia ojców cystersów. Po ukończeniu nowicjatu uczył się w szkole wojewódzkiej w Kielcach. W 1820 r. wstąpił do kieleckiego Seminarium Duchownego, po ukończeniu którego trzy lata później przyjął święcenia kapłańskie³³. Następnie pełnił posługę wikariusza w Chmielniku (1823), przy katedrze sandomierskiej (1824-1825) i w Szydłowcu (1825-1828) oraz mansjonarza w Iłży

²² *Schem. Cysters.* 1799-1804 (w późniejszych schematyzmach profesja zak. w 1771 r.).

²³ ADK, sygn. PC-14/3, k. 2-5; *Schem. Cysters.* 1791-1801.

²⁴ D. Żołędz-Strzelczyk, *Szkoła powiatowa i podwydziałowa we Wschowie*, w: D. Żołędz-Strzelczyk et al., *Komisia Edukacji Narodowej 1773-1794. Tom 4. Szkoły w Wydziale Wielkopolskim*, Warszawa 2018, s. 217, 220, 223; *Schem. Cysters.* 1786-1791.

²⁵ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Św. Trójcy w Jędrzejowie, sygn. 50, k. 33, nr 26.

²⁶ ADK, sygn. OP-X/4a, k. 41; sygn. OP-X/8, k. 11v-12, 85v-86; sygn. OP-X/13, s. 202-203. W wykazie metryk chrztów parafii Wodzisław zachowała się informacja, że 12 II 1792 chrzest przyjął Maciej Fiuk, syn Kacpra i Ewy. Zob. ADK, Zespół Metrykalia, Parafia Wodzisław, 1, Księga ochrzczonych za lata 1720-1810, k. 37, https://indeksy.net/kielce/photogallery.php?photo_id=90896 (dostęp 31.12.2022). Nazwisko zakonnika zapisywano również w formie „Fiok” (występuje najczęściej) oraz „Fiug”. Imiona rodziców zostały podane w akcie zgonu kapłana.

²⁷ ADK, sygn. OS-4/1, k. 100; sygn. SD-13, k. 14-18; *Schem. Krak.* 1821-1823 (Seminarium Kielce).

²⁸ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Koszowie, sygn. 29-58; *Schem. Krak.* 1826-1840 (Kossów, dek. dzierzgowski).

²⁹ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Chomentowie, sygn. 66-107; *Schem. Krak.* 1841, s. 146.

³⁰ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Łukowej, sygn. 51-53; *Schem. Krak.* 1841, s. 147.

³¹ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Krzyżanowicach, powiat pińczowski, sygn. 76-82; sygn. 83, s. 28, nr 3. Por. J. Wiśniewski, *Historyczny opis kościołów, miast, zabytków i pamiątek w pińczowskim, skalbmierskim i wiślickim*, Marjówka 1927, s. 173 (informacja, że plebanem w Krzyżanowicach był od 1864 r. oraz, że był też proboszczem w Rakoszyźnie).

³² W materiale źródłowym zachowały się różne daty narodzin J. Freja. Kapłan w swoim zyciorysie z lat 30. XIX w. podawał rok 1791, który występuje też w późniejszych schematyzmach diecezjalnych. Z kolei rok 1797 odnotowano w schematyzmie cysterskim oraz w aktach okupacji klasztoru, stąd wątpliwość, czy kapłan rzeczywiście odbywał nowicjat w klasztorze jędrzejowskim. Por. *Schem. Cysters.* 1818, s. 4; AGAD, CWWKP, sygn. 799, s. 27 (w 1819 r. miał mieć 22 lata). Zob. ADS, sygn. F-285, s. 330-331 (w 1832 r. miał mieć 38 lat), 584-585 (40 lat w 1834 r.); sygn. F-287, s. 55-56; sygn. F-297, s. 203-205; sygn. F-298, s. 33-34.

³³ ADK, sygn. OS-4/1, k. 100; sygn. SD-13, k. 14-18; *Schem. Krak.* 1821-1823 (Seminarium Kielce).

(1828-1830)³⁴. W 1830 r. został administratorem parafii Krzyżanowice³⁵. Od sierpnia 1833 r. przebywał w Domu Księży Emerytów w Sandomierzu. W marcu 1834 r. przeszedł na wikariat do Wojciechowic. W 1836 r. został administratorem prebendy szpitalnej w Staszowie. W tym samym roku przez kilka miesięcy administrował parafią w Błogiem³⁶. Następnie był wikariuszem w Przedborzu, Grocholicach, Opatowie, Klwowie, Kaszowie, Gowarczowie i Ptkanowie³⁷. W latach 1846-1851 był komendarzem parafii w Mychowie³⁸. Następnie jako emeryt rezydował w Waśniowie³⁹. W 1853 r. objął administrację parafii w Grzegorzowicach, gdzie zmarł 27 II 1880⁴⁰. Kilukrotnie odbywał rekolekcje u księży reformatów w Sandomierzu i Solcu, suspendowany za naganne postępowanie i gorszący tryb życia.

Gniewosiński Benedykt, im. chrzestne Bartłomiej, ur. 17 VIII 1780 we wsi Jeleń (par. Jaworzno) w Okręgu Wolnego Miasta Krakowa, syn Jana i Magdaleny⁴¹. Po ukończeniu gimnazjum w Kielcach dołączył do konwentu jędrzejowskiego, gdzie w 1808 r. złożył profesję zakonną. Studia teologiczne odbył w klasztorze koprzywnickim. W 1814 r. przyjął święcenia kapłańskie. Następnie studiował w Akademii Krakowskiej, po ukończeniu której przez trzy lata (ok. 1817-1819) pełnił obowiązki nauczyciela i prorektora w szkole podwydziałowej w Jędrzejowie⁴². Po kasacie opactwa był wikariuszem w Pełczyskach, Kozłowie i Krzęcicach⁴³. Później przebywał w klasztorze jędrzejowskim. W 1828 r. objął administrację parafii Oksa, gdzie zmarł 18 XI 1838⁴⁴.

Jastrzębski Malachiasz, ur. 1758 r. w Bieńczycach (par. Raciborowice)⁴⁵. Do klasztoru jędrzejowskiego wstąpił w 1775 r. Dwa lata później złożył profesję zakonną, a w 1783 r.

³⁴ *Schem. Krak.* 1824, s. 124; *Schem. Sandom.* 1825, s. 96; 1826-1828 (Szydłowiec, dek. szydłowiecki); 1829-1831 (Iłża, dek. iłżecki). Por. B. Stanaszek, R. Nowakowski, *Słownik biograficzny księży diecezji sandomierskiej XIX-XX w.*, t. 1, Sandomierz 2014, s. 203-204.

³⁵ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Krzyżanowicach, powiat iłżecki, sygn. 38-42; *Schem. Sandom.* 1832-1833 (Krzyżanowice, dek. iłżecki). Został odsunięty od obowiązków administratora przez „słabość pochodzącą z pijaństwa”. Zob. ADS, sygn. F-285, s. 330-331, 584-585.

³⁶ ADS, sygn. PR-19, s. 264-291; APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Błogich, sygn. 25; *Schem. Sandom.* 1834, s. 88; 1835-1836 (Wojciechowice, dek. sandomierski); 1837, s. 92; J. Wiśniewski, *Dekanat opatowski*, Radom 1907, s. 184 (wikariat w Grocholicach).

³⁷ ADS, sygn. FF-26, s. 2-5, 31; *Schem. Sandom.* 1838, s. 91; 1839-1840 (Klwów, dek. skrzyński); 1841, s. 124; 1842-1843 (Gowarczów, dek. skrzyński); 1846, s. 14.

³⁸ ADS, sygn. PS-220, s. 1-107; *Schem. Sandom.* 1847-1851 (Mychów, dek. kunowski).

³⁹ *Schem. Sandom.* 1852-1853 (Waśniów, dek. kunowski).

⁴⁰ ADS, sygn. PS-112, s. 160-451; *Schem. Sandom.* 1854-1880 (Grzegorzewice, dek. kunowski); 1881, s. 76; J. Wiśniewski, *Dekanat opatowski*, s. 200-201, 203 (informacja, że ufundował dwa boczne ołtarze oraz że jego pomnik znajduje się na cmentarzu parafialnym).

⁴¹ ADK, sygn. OP-X/3, k. 29; sygn. OP-X/4a, k. 59; sygn. OP-X/8, k. 12v-13, 88v-89. Nazwisko zakonnika w metryce chrztu zapisano w formie „Gniewusz”. Dziękuję Panu Alfredowi Banasikowi za pomoc w dotarciu do tej informacji.

⁴² A. Sokół, *Szkolnictwo i oświata w powiecie jędrzejowskim. Zarys dziejów do roku 1945*, Warszawa-Kraków 1973, s. 85. Po kasacie opactwa przez dwa lata miał nauczać w szkole elementarnej w Jędrzejowie. Zob. ADK, sygn. OP-X/4a, k. 59.

⁴³ *Schem. Krak.* 1820, b.p. (Pełczyska, dek. opatowiecki); 1821, s. 91; 1823, s. 101; ADK, sygn. OK-35/2, k. 8, 12-13, 47-49.

⁴⁴ ADK, sygn. PO-5/1, k. 71-94 (sprawa objęcia parafii w Oksie rozpoczęła się w 1827 r.); APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Oksie, sygn. 37-56; sygn. 56, s. 17, nr 18; *Schem. Krak.* 1829-1838 (Oksa, dek. kielecki); 1839, s. 147.

⁴⁵ W parafii Raciborowice w 1758 r. chrzest przyjęło dwóch chłopców o nazwisku Jastrzębski – Bonawentura (13 VII) i Andrzej (24 XI). Zob. Księgi metrykalne parafii Raciborowice, Metryka chrztów od roku 1731 do 1761,

otrzymał święcenia kapłańskie. W latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XVIII w. pełnił posługę wikarego w Ciernie oraz komendarza w Złotnikach⁴⁶. W latach 1797-1800 oraz 1802-1808 sprawował urząd przeora klasztoru. Ponownie został nim wybrany w 1817 r.⁴⁷ W 1808 r. objął probostwo parafii Kozłów, gdzie pozostał po kasacie opactwa⁴⁸. Zmarł 31 I 1835⁴⁹.

Kluszczyński Bernard, ur. 1755 r. w Szydłowie⁵⁰. Do zgromadzenia jędrzejowskiego dołączył w 1772 r. Rok później złożył profesję zakonną, a w 1777 r. otrzymał święcenia kapłańskie. W latach 1782-1797 oraz 1814-1817 pełnił urząd przeora klasztoru⁵¹. Jednocześnie od 1786 r. był proboszczem parafii w Złotnikach, gdzie pozostał po supresji opactwa⁵². Zmarł 6 V 1832⁵³.

Kuczab Jan Nepomucen, im. chrzestne Franciszek Ludwik, ur. 2 X 1762 w Bytomiu, syn Stanisława i Katarzyny⁵⁴. Do klasztoru jędrzejowskiego wstąpił w 1782 r. Rok później złożył profesję zakonną, a w 1789 r. otrzymał święcenia kapłańskie. W latach 1811-1814 był przeorem klasztoru, wcześniej pełnił funkcje prowizora i szafarza⁵⁵. Sprawował też posługę wikariusza w Chlewach i Oksie⁵⁶. Po kasacie pozostał w klasztorze jędrzejowskim, gdzie zmarł 29 XII 1824⁵⁷.

Pędowski Kilian, ur. 13 X 1777 w Radoszycach, syn Tomasza i Anny⁵⁸. Nauki szkolne do 1796 r. pobierał w Kielcach. Wówczas rozpoczął nowicjat w klasztorze jędrzejowskim, gdzie w 1797 r. złożył profesję zakonną. Po ukończeniu Seminarium Duchownego w Krakowie, w 1803 r. przyjął święcenia kapłańskie. W 1804 r. przez kilka miesięcy pełnił posługę wikariusza w parafii Imielno. Następnie w 1805 r. przeniósł się do Sulejowa, gdzie był podprzeorem i magistrem nowicjatu⁵⁹. W 1808 r. powrócił do Jędrzejowa, gdzie został

s. 354, 361, <http://mbc.malopolska.pl/dlibra/publication/101155?tab=1> (dostęp 16.12.2022).

⁴⁶ ADK, Zespół Metrykalia, Parafia Cierno, 3, Księga ochrzczonych za lata 1783-1796, s. 9 i n., <https://metryki.genbaza.pl/genbaza,detail,58799,8>; Parafia Złotniki, 11, Księga urodzonych i zmarłych za lata 1784-1794, s. 20-55, <https://metryki.genbaza.pl/genbaza,detail,56385,1>; Parafia Złotniki, 3, Księga ochrzczonych za lata 1795-1825, s. 1-26, <https://metryki.genbaza.pl/genbaza,detail,56382,1> (dostęp 17.12.2022); *Schem. Cysters.* 1788-1791.

⁴⁷ *Schem. Cysters.* 1799-1818; *Schem. Krak.* 1818-1822 (klasztor Jędrzejów).

⁴⁸ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Kozłowie, powiat jędrzejowski, sygn. 1-33; ADK, sygn. PK-28/1ab, k. 6, 15, 17, 29-33 (fasc. b, k. 76-89); *Schem. Kiel.* 1809-1819; *Schem. Krak.* 1820-1835 (Kozłów, dek. kielecki).

⁴⁹ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Kozłowie, powiat jędrzejowski, sygn. 34, k. 21, nr 3; ADK, sygn. OP-X/16a, k. 55.

⁵⁰ AGAD, CWWKP, sygn. 799, s. 27; APR, ZDP, Sukcesje, sygn. 3153, s. 124 (w 1819 r. miał mieć 65 lat).

⁵¹ *Schem. Cysters.* 1786-1817 (w rocznikach 1799-1801 podano, że był sekretarzem prowincji cystersów); *Schem. Krak.* 1816-1817 (klasztor Jędrzejów).

⁵² *Schem. Kiel.* 1809-1819 (Złotniki, dek. checiński); *Schem. Krak.* 1820-1832 (Złotniki, dek. kielecki).

⁵³ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Złotnikach, sygn. 36, k. 36, nr 37.

⁵⁴ Serwis FamilySearch, Księga chrztów parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Bytomiu za lata 1761-1787, s. 11, <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939K-CB3J-N2?i=169&cc=2114433&cat=968562> (dostęp 17.12.2022).

⁵⁵ *Schem. Cysters.* 1794, 1800-1801, 1812, 1814; *Schem. Krak.* 1813-1815 (klasztor Jędrzejów).

⁵⁶ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Oksie, sygn. 15, k. 4v i n.; *Schem. Krak.* 1817, s. 120.

⁵⁷ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Św. Trójcy w Jędrzejowie, sygn. 49, k. 1, nr 1.

⁵⁸ ADK, sygn. OP-X/3, k. 50; sygn. OP-X/5, k. 33, 35. Imiona rodziców zakonnika zostały zapisane w akcie jego zgonu. Por. A. Rogowska, *Losy o. Wilhelma Ulawskiego oraz dzieje skasowanego opactwa cystersów w Jędrzejowie w latach 1835-1855*, „Hereditas Monasteriorum”, 7/2015, s. 284.

⁵⁹ *Schem. Cysters.* 1806-1808.

przeorem, a następnie magistrem nowicjuszy i bursariuszem expensy⁶⁰. Po supresji pozostał w klasztorze jędrzejowskim, sprawując funkcję przełożonego (prezydensa) wspólnoty⁶¹. Zmarł 21 II 1840⁶².

Pierzchalski Alan, ur. 1776 r. w Kozienicach⁶³. Profesję zakonną złożył w 1797 r.⁶⁴ W klasztorze posługiwał w charakterze brata laika. Do jego obowiązków należało m.in. dbanie o zachowanie porządku podczas posiłków w refektarzu oraz przebudzanie społeczności klasztornej na poranną modlitwę (*excitator*)⁶⁵. Po kasacie opactwa do 1824 r. pozostał w Jędrzejowie jako członek suprymowanego zgromadzenia⁶⁶. Nie znane są jego dalsze losy.

Przemysk Wojciech, ur. w latach pięćdziesiątych XVIII w. na terenie Śląska⁶⁷. Do klasztoru jędrzejowskiego wstąpił w 1802 r. Rok później złożył profesję zakonną, a w 1785 r. otrzymał święcenia kapłańskie⁶⁸. Przez wiele lat pełnił posługę wikariusza w Złotnikach, gdzie pozostał po kasacie do 1832 r.⁶⁹ Po śmierci Bernarda Kluszczyńskiego tymczasowo administrował parafią⁷⁰. W 1833 r. objął zarząd parafii w Bolminie, gdzie zmarł 20 I 1835⁷¹.

Reklewski Gabriel, ur. 1750 r. w Żabnie⁷². Profesję zakonną złożył w 1768 r.⁷³ Święcenia kapłańskie otrzymał w 1772 r. W zgromadzeniu przez wiele lat pełnił urzędy podprzeora i bursariusza percepty⁷⁴. Zmarł w klasztorze jędrzejowskim 13 VIII 1826⁷⁵.

Rogólski Gerard, im. chrzestne Jakub, ur. 19 VII 1797 w Kurzelowie, syn Łukasza i Katarzyny z domu Wasielowskiej⁷⁶. Do zgromadzenia jędrzejowskiego dołączył w 1816 r. Po

⁶⁰ *Schem. Cysters.* 1809, 1812-1818.

⁶¹ ADK, sygn. OK-35/2, k. 33-97.

⁶² APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Św. Trójcy w Jędrzejowie, sygn. 72, k. 52v, nr 30.

⁶³ AGAD, CWWKP, sygn. 799, s. 27-28; APR, ZDP, Sukcesje, sygn. 3153, s. 124-125. Por. *Schem. Cysters.* 1800-1801 (rok urodzenia 1779). Nie odnaleziono aktu chrztu zakonnika w księgach metrykalnych parafii Kozienice.

⁶⁴ W aktach okupacji podano, że do klasztoru wstąpił w 1798 r.

⁶⁵ *Schem. Cysters.* 1799-1818.

⁶⁶ *Schem. Krak.* 1813-1824 (klasztor Jędrzejów).

⁶⁷ W materiale źródłowym zachowały się różne daty narodzin zakonnika. Por. *Schem. Cysters.* 1804-1809 (rok 1757); 1815-1818 (rok 1754). W świetle akt okupacji w 1819 r. miał mieć 64 lata.

⁶⁸ W schematyzmach zakonu cystersów zachowały się różne daty przyjęcia przez zakonnika święceń kapłańskich. Por. *Schem. Cysters.* 1805-1812 (rok 1785); 1814-1815 (rok 1794); 1816 (rok 1804); 1818 (rok 1780).

⁶⁹ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Złotnikach, sygn. 15-36; *Schem. Cysters.* 1803-1818; *Schem. Kiel.* 1809-1819 (Złotniki, dek. chęciński); *Schem. Krak.* 1820-1832 (Złotniki, dek. kielecki). Być może w 1832 r. powrócił do klasztoru jędrzejowskiego. Zob. *Schem. Krak.* 1833, s. 103; 1834, s. 100.

⁷⁰ ADK, sygn. PZ-6/1, k. 7, 14, 16.

⁷¹ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Bolminie, sygn. 44-45; sygn. 47, s. 33, nr 1; ADK, sygn. OP-X/16a, k. 53-54, 56, 63.

⁷² Nazwisko zakonnika zapisywano również w formie „Ryklewski”. Sam zakonnik podpisywał się jako „Reklewski”. Zob. APR, ZDP, Sukcesje, sygn. 3154, s. 174, 190, 212, 231. Trudno jednoznacznie ustalić, o którą miejscowość „Żabno” chodzi. Być może o miasteczko położone obecnie w powiecie tarnowskim albo wieś w powiecie stalowowolskim. Rok narodzin zakonnika potwierdzają schematyzmy zakonu cystersów.

⁷³ Według akt okupacji w tym roku wstąpił do klasztoru.

⁷⁴ *Schem. Cysters.* 1786-1818.

⁷⁵ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Św. Trójcy w Jędrzejowie, sygn. 50, k. 40, nr 103.

⁷⁶ ADK, Zespół Metrykalia, Parafia Kurzelów, 3, Księga urodzonych za lata 1797-1816, s. 3, <https://metryki.genbaza.pl/genbaza/detail,56965,3> (dostęp 31.12.2022). Nazwisko zakonnika zapisywano również w formie „Rogulski”. Por. B. Stanaszek, R. Nowakowski, P. Tylec, *Słownik biograficzny księży diecezji sandomierskiej XIX-XX w.*, t. 3, Sandomierz 2017, s. 232 (inne lata posługi w parafii Błogie i objęcia parafii w Sulejowie; inna data dzienna śmierci).

kasacie opactwa wstąpił do Seminarium Duchownego w Sandomierzu. W 1824 r. przyjął święcenia kapłańskie i został wikariuszem przy katedrze sandomierskiej⁷⁷. W 1825 r. został wikariuszem w Szydłowcu, a w 1827 r. mansjonarzem w Bodzentynie. W 1829 r. przeniósł się na wikariat do Opoczna⁷⁸. W 1833 r. został administratorem parafii w Łęgonicach⁷⁹, a w 1835 r. na kilka miesięcy parafii w Błogiem. Następnie dołączył do Zgromadzenia Księżych Filipinów w Studziannie⁸⁰. W latach 1839-1843 administrował ponownie parafią Błogie⁸¹. W 1843 r. został komendarzem parafii poklasztornej w Sulejowie, gdzie zmarł 8 VII 1845⁸².

Ruciński Tefselin, ur. 1770 r. w Piotrkowie⁸³. Do klasztoru jędrzejowskiego wstąpił w 1792 r. Rok później złożył profesję zakonną, a w 1797 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Przed kasatą pełnił posługę wikarego w Brzegach. Administrował też parafią w Ciernie po śmierci proboszcza Juliana Michalskiego⁸⁴. Zmarł 9 IV 1823⁸⁵.

Rybkowski Placyd, ur. 1772 r. w Sandomierzu⁸⁶. Profesję zakonną złożył w 1790 r.⁸⁷ Święcenia kapłańskie otrzymał w 1797 r. Przed kasatą pełnił posługę wikariusza w Złotnikach i komendarza parafii przyklasztornej w Sulejowie (1804-1805), a w zgromadzeniu – kaznodziei, kantora i kustosa kościoła⁸⁸. Był też nauczycielem arytmetyki, geometrii i języka

⁷⁷ ADS, sygn. FR-38, s. 4-9.

⁷⁸ ADS, sygn. F-297, s. 692-694; sygn. F-298, s. 99-100; *Schem. Sandom.* 1822-1824 (Seminarium Sandomierz); 1825, s. 96; 1826-1827 (Szydłowiec, dek. szydłowiecki); 1828-1830 (Bodzentyn, dek. bodzentyński); 1831-1833 (Opoczno, dek. opoczyński).

⁷⁹ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Łęgonicach, sygn. 17, k. 55v-63v; *Schem. Sandom.* 1834-1835 (Łęgonice, dek. opoczyński).

⁸⁰ *Schem. Sandom.* 1837-1839 (Filipini Studzianna, dek. opoczyński).

⁸¹ ADS, sygn. PR-19, s. 255-262, 328-329, 337-370, 377-412; APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Błogich, sygn. 24, s. 7 i n.; sygn. 28-31; *Schem. Sandom.* 1836, 1840-1843 (Błogie, dek. opoczyński).

⁸² ADS, sygn. PR-357, s. 1-9, 17; APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Sulejowie, sygn. 35-37; *Schem. Sandom.* 1844-1845 (Sulejów, dek. opoczyński); 1846, s. 32; Serwis FamilySearch, Akta zgonów parafii Sulejów za lata 1826-1848, s. 142, <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-9YVL-99R4?i=141&cc=1407440&cat=1977064> (dostęp 31.12.2022).

⁸³ W schematyzmach cysterskich imię zakonne zakonnika zapisywano w formie „Tefselinus” lub „Tesselinus”. Sam zakonnik podpisywał się jako Tefselin.

⁸⁴ *Schem. Kiel.* 1810-1811, b.p. (Brzegi, dek. checiński); APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Ciernie, sygn. 25-27; ADK, sygn. OK-35/2, k. 21-22.

⁸⁵ *Schem. Krak.* 1824, s. 130.

⁸⁶ AGAD, CWWKP, sygn. 799, s. 27-28; APR, ZDP, Sukcesje, sygn. 3153, s. 124-125.

⁸⁷ Według akt okupacji w tym roku wstąpił do klasztoru.

⁸⁸ Serwis FamilySearch, Akta chrztów parafii Sulejów za lata 1798-1864, s. 30-35, <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-GYVL-5JF?i=27&wc=9R1Y-W3D%3A21713001%2C23690801%2C23690802&cc=1407440> (dostęp 18.12.2022); *Schem. Cysters.* 1800-1818.

łacińskiego w szkole podwydziałowej w Jędrzejowie⁸⁹. W 1821 r. objął probostwo parafii Rakoszyń⁹⁰, gdzie pozostał do śmierci 20 I 1832⁹¹.

Smolnicki Dionizy, im. chrzestne Walenty, ur. 11 II 1775 w miejscowości Rudy Małe (par. Rudy, pow. raciborski), syn Walentego i Marianny z domu Tworuszka⁹². Uczył się w gimnazjum w Rudach prowadzonym przez cystersów, a następnie odbył studia filozoficzne w Akademii Krakowskiej. Do klasztoru jędrzejowskiego wstąpił w 1797 r. Dwa lata później złożył profesję zakonną, a w 1802 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Przed kasatą pełnił funkcje: szafarza klasztornego, prowizora, wikariusza w Ciernie oraz komendarza parafii w Oksie (1812-1816)⁹³. W 1816 r. został proboszczem w Przybynowie, gdzie pozostał po kasacie opactwa⁹⁴. Zmarł 12 VIII 1846⁹⁵.

Zaborski Joachim, im. chrzestne Wincenty, ur. 3 IV 1762 w Wiślicy, syn Antoniego i Reginy⁹⁶. Do klasztoru jędrzejowskiego wstąpił w 1804 r. Rok później złożył profesję zakonną, a w 1823 r. otrzymał święcenia kapłańskie⁹⁷. W zgromadzeniu pełnił funkcje: prefekta kuchni klasztornej, szafarza oraz kantora i regensa chóru figuralnego⁹⁸. W 1823 r. został wikariuszem w Lisowie, gdzie zmarł po dłuższej chorobie 14 VI 1832⁹⁹.

Ziemnicki Zefiryn, im. chrzestne Stanisław, ur. 1779 r. w Markowiznie (par. Górno)¹⁰⁰. Do klasztoru jędrzejowskiego wstąpił w 1802 r. Dwa lata później złożył profesję zakonną,

⁸⁹ A. Sokół, op. cit., s. 85 (być może był też nauczycielem w szkole elementarnej, jak podał: P.P. Gach, *Opactwo jędrzejowskie w latach kasat zakonnych (koniec XVIII i XIX w.)*, w: *Cystersi w Polsce. W 850-lecie fundacji opactwa jędrzejowskiego*, red. D. Olszewski, Kielce 1990, s. 118). Zob. też W. Bachowski, M. Treter, *Wystawy miniatur i sylwetek we Lwowie 1912*, Lwów 1912, s. 113 (nr 510, informacja o portrecie ks. cystersa Placyda Lubicza Rybkowskiego).

⁹⁰ Kanonicznie instytuowany na proboszcza został 15 I 1822. Od 1829 r. składał podania o rezygnację z obowiązków duszpasterskich z powodu trudnej sytuacji materialnej parafii w Rakoszyń. Zob. ADK, sygn. PR-5/1, k. 142-143, 158-207, 228-336; APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Rakoszyń, sygn. 26-44. W 1825 r. tymczasowo administrował parafią w Trzcincu, zob. APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Trzcincu, sygn. 21; *Schem. Krak.* 1825, s. 83.

⁹¹ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Rakoszyń, sygn. 46, k. 17, nr 7.

⁹² Serwis FamilySearch, Księga chrztów parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Rudach Raciborskich za lata 1753-1802, k. 108v, <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939K-CS9S-14?i=106&wc=M-HXS-BTL%3A361904701%2C361909101%2C361909901&cc=2114433> (dostęp 16.12.2022). W materiale źródłowym występuje też rok 1772 narodzin zakonnika. Zob. ADK, sygn. OP-X/3, k. 36; sygn. OP-X/8, k. 53v-54, 117v-118.

⁹³ ADK, sygn. PO-5/1, k. 19-24; ADK, Zespół Metrykalia, Parafia Cierno, 8, Księga urodzonych, zaślubionych i zmarłych za lata 1797-1805, s. 12 i n., https://metryki.genbaza.pl/genbaza_detail,58823,1 (dostęp 17.12.2022); APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Oksie, sygn. 5-13; *Schem. Cysters.* 1803-1817; *Schem. Kiel.* 1813-1817 (Oxa, dek. chęciński).

⁹⁴ *Schem. Krak.* 1817-1846 (Przybynow, dek. lelowski). Tymczasowo administrował parafią w Zrębicach. Zob. *Schem. Krak.* 1836-1837 (Zrębice, dek. lelowski).

⁹⁵ Serwis FamilySearch, Akta zgonów parafii Przybynow za lata 1826-1871, s. 120, nr 60, <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-9TRK-Y8V?i=328&cc=2115410&cat=42002> (dostęp 16.12.2022).

⁹⁶ APK, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Wiślicy, sygn. 1, k. 7v (nazwisko zapisano w formie „Zaborowski”).

⁹⁷ ADS, sygn. OS-4/1, k. 100, 102-103, 105.

⁹⁸ *Schem. Cysters.* 1806-1818. Zob. też: E. Hauptman-Fischer, „*Regens chori figuralis*” Caspar Raff (1683-1738) i muzyka wokalnie-instrumentalna w klasztorze cystersów w Lubiążu na początku XVIII wieku, „*Muzyka*”, 2018, nr 1, s. 48-74.

⁹⁹ ADK, sygn. OK-35/2, k. 35-36; *Schem. Krak.* 1824-1832 (Lisów, dek. szydlowski); 1833, s. 128.

¹⁰⁰ AGAD, CWWKP, sygn. 799, s. 27-28; APR, ZDP, Sukcesje, sygn. 3153, s. 124-125. Imię chrzestne zakonnika zapisano w akcie jego zgonu.

a w 1809 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Pełnił posługę wikariusza w parafii Kozłów. Po supresji był na wikariacie w Małogoszczy¹⁰¹. W 1824 r. uzyskał zgodę na przejście do diecezji sandomierskiej¹⁰². Zmarł 4 VIII 1826 jako wikariusz w Janowcu¹⁰³.

Żaliński Piotr, ur. 27 VI 1760 w Kielcach¹⁰⁴. Profesję zakonną złożył w 1780 r.¹⁰⁵ Święcenia kapłańskie przyjął w 1784 r. W latach 1788-1789 uzyskał świadectwo Krakowskiej Szkoły Głównej z geometrii praktycznej, stwierdzające przygotowanie do zawodu geodety, oraz tytuł „Geometry Jego Królewskiej Mości”¹⁰⁶. Był nauczycielem matematyki i fizyki w szkole cystersów we Wschowie¹⁰⁷. W 1799 r. został mianowany komendantem parafii Iłówiec w diecezji poznańskiej¹⁰⁸. W 1812 r. objął probostwo w Głuchowie, gdzie zmarł 29 III 1827¹⁰⁹.

---

¹⁰¹ *Schem. Kiel.* 1818-1819, b.p. (Kozłów, dek. chęciński); *Schem. Krak.* 1820-1823 (Małogoszcz, dek. kielecki).

¹⁰² ADK, sygn. OK-35/2, k. 24 (sprawa objęcia parafii w Ćmińsku), 25, 29-29v.

¹⁰³ APL, Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Janowcu, sygn. 44, s. 24, nr 80 (przyczyną zgonu miało być utonięcie); *Schem. Sandom.* 1827, s. 120.

¹⁰⁴ AAP, sygn. KA II 170/1, b.p. (życiorys spisany w j. łacińskim).

¹⁰⁵ Według akt okupacji w tym roku wstąpił do klasztoru.

¹⁰⁶ S.J. Tymowski, *Zmiany w strukturze zawodu mierniczego w Polsce w wieku XVIII (Część II)*, „Przegląd Geodezyjny”, 12/1956, nr 12, s. 471; J.M. Stoksik, *Udział Akademii Krakowskiej w kształceniu geodetów w XVII i XVIII stuleciu*, „Krakowski Rocznik Archiwalny”, 3/1997, s. 50.

¹⁰⁷ D. Żołądź-Strzelczyk, op. cit., s. 220.

¹⁰⁸ AAP, sygn. KA II 170/1, b.p.

¹⁰⁹ AAP, sygn. KA II 145/1, b.p.; sygn. PM 077/9 (Księga zmarłych 1818-1843), s. 550, nr 15.

Tabela 1. Zestawienie danych biograficznych cystersów z klasztoru w Jędrzejowie

L.p.	Nazwisko i imię zakonne (chrzestne)	Data i miejsce urodzenia, pochodzenie	Rok profesji zakonnej	Rok święceń kapłań.	Stanowiska zakonne/ kościelne przed kasatą	Stanowiska kościelne po kasacie	Data i miejsce śmierci
1.	Chorażycki Robert (Wojciech)	23 IV 1753, Skawinki, chłop.	1774	1779	wik. Cierno; wik. Złotniki; ekonom klasztor Owińska; pleb. Murowana Goślina (1794-1819)	pleb. Murowana Goślina (1819-1830)	2 VI 1836, Poznań
2.	Dastig Idzi (Karol)	1775, Polska Cerekiew	1798	1802	klasztor Kamieniec Żąbkowicki	–	2 VIII 1819, b.d.
3.	Dorszewski Iwo	25 II 1772, Kraków	1790	1795	wik. Cierno (1798-1816); wik. Małogoszcz (1816?); pleb. Oksa (1817-1819)	pleb. Oksa (1819-1826)	5 IX 1826, Oksa
4.	Drzewiecki Wawrzyniec (Jan)	1753, Chęciny	1772	1776	prefekt i profesor szkola Wschowa; prepozyt Cierno (1791-1802); przeor (1800-1802) i opat (1802-1819) klasztor Jędrzejów	opat klasztor Jędrzejów (1819-1826)	22 II 1826, Jędrzejów
5.	Fiuk Maury (Maciej)	14 II 1799, Wodzisław, mieszcz.	–	1823	–	wik. Sokolina (1823-1825); pleb. Kossów (1825-1840); pleb. Chomentów (1840-1861); pleb. Krzyżanowice (1861-1871)	8/20 II 1871, Krzyżanowice

Tabela 1. – ciąg dalszy

L.p.	Nazwisko i imię zakonne (chrzestne)	Data i miejsce urodzenia, pochodzenie	Rok profesji zakonnej	Rok święceń kapłań.	Stanowiska zakonne/ kościelne przed kasatą	Stanowiska kościelne po kasacie	Data i miejsce śmierci
6.	Frej Henryk (Józef)	9 III 1791 (1797), Szamiec, mśszcz.	–	1823	–	wik. Chmielnik (1823); wik. Katedra Sandomierz (1824-1825); wik. Szydłowiec (1825-1828); mansj. Ilża (1828-1830); adm. Krzyżanowice (1830-1833); wik. Wojciechowice (1834-1836); adm. Błogie (1836); wik. Staszów, Przedbórz, Grocholice, Opatów (1836-1838); wik. Kłwów (1838-1840); wik. Kaszów (1840); wik. Gowarczów (1841-1844); wik. Ptkanów (1845-1846); kom. Mychów (1846-1851); adm. Grzegorzowice (1853-1880)	27 II 1880, Grzegorzowice
7.	Gniewosiński Benedykt (Bartłomiej)	17 VIII 1780, Jeleń, mśszcz.	1808	1814	szafarz i piwniczny klasztor Jędrzejów; nauczyciel szkoły Jędrzejów (1817-1819)	wik. Pełczyńska, Kozłów, Kirzycie (1819-1822); klasztor Jędrzejów (1823-1828); adm. Oksa (1828-1838)	18 XI 1838, Oksa
8.	Jastrzębski Malachiasz	1758, Bieńczyce	1777	1783	wik. Cierno; kom. Złotniki; przeor klasztor Jędrzejów (1797-1800, 1802-1808, 1817-1819); pleb. Kozłów (1808-1819)	pleb. Kozłów (1819-1835)	31 I 1835, Kozłów
9.	Kluszczyński Bernard	1755, Szydłów	1773	1777	przeor klasztor Jędrzejów (1782-1797, 1814-1817); pleb. Złotniki (1786-1819)	pleb. Złotniki (1819-1832)	6 V 1832, Złotniki

Tabela 1. – ciąg dalszy

L.p.	Nazwisko i imię zakonne (chrzestne)	Data i miejsce urodzenia, pochodzenie	Rok profesji zakonnej	Rok święceń kapłan.	Stanowiska zakonne/ kościelne przed kasalą	Stanowiska kościelne po kasacie	Data i miejsce śmierci
10.	Kuczab Jan Nepomucen (Franciszek Ludwik)	2 X 1762, Bytom, mieszcz.	1783	1789	przeor (1811-1814), szafarz i prowizor klasztor Jędrzejów; wik. Chlewice, Oksa (1816-1817)	klasztor Jędrzejów (1819-1824)	29 XII 1824, Jędrzejów
11.	Pędowski Kilian	13 X 1777, Radoszyce, mieszcz.	1797	1803	wik. Imielno (1804), podprzeor i magister nowicjatu klasztor Sulejów (1805-1808); przeor (1808-1811), magister nowicjatu i bursariusz expensy (1811-1819) klasztor Jędrzejów	prezydens wspólnoty klasztor Jędrzejów (do 1840)	21 II 1840, Jędrzejów
12.	Pierzehalski Alan	1776, Kozienice	1797	–	brat laik, <i>excitator</i> i zakrystian klasztor Jędrzejów	–	b.d.
13.	Przemysław Wojciech	1754-1757, Śląsk	1803	1785	wik. Złotniki (1804-1819)	wik. Złotniki (1819-1832); adm. Złotniki (1832); adm. Bolmin (1833-1835)	20 I 1835, Bolmin
14.	Reklewski Gabriel	1750, Żabno	1768	1772	bursariusz perepty i podprzeor klasztor Jędrzejów (1786?-1819)	–	13 VIII 1826, Jędrzejów
15.	Rogólski Gerard (Jakub)	19 VIII 1797, Kuzłów, mieszcz.	–	1824	–	wik. Katedra Sandomierz (1824-1825); wik. Szydłowice (1825-1827); mansj. Bodzentyn (1827-1829); wik. Opoczno (1829-1833); adm. Łęgonice (1833-1835); adm. Błogie (1835, 1839-1843); Filipini Studzianna (1835-1839); adm. Sulejów (1843-1845)	8 VII 1845, Sulejów

Tabela 1. – ciąg dalszy

L.p.	Nazwisko i imię zakonne (chrzestne)	Data i miejsce urodzenia, pochodzenie	Rok profesji zakonnej	Rok święceń kapłań.	Stanowiska zakonne/ kościelne przed kasatą	Stanowiska kościelne po kasacie	Data i miejsce śmierci
16.	Ruciński Tefselin	1770, Piotrków	1793	1797	wik. Brzegi	adm. Cierno (1819-1820)	9 IV 1823, b.d.
17.	Rybkowski Placyd	1772, Sandomierz, szlach.	1790	1797	wik. Złotniki; kom. Sulejów (1804-1805); nauczyciel szkoły Jędrzejów; kantor, kustosz kościoła i kaznodzieja klasztor Jędrzejów	pleb. Rakoszyn (1821-1832)	20 I 1832, Rakoszyn
18.	Smolnicki Dionizy (Walenty)	11 II 1775, Rudy Małe, chłops.	1799	1802	szafarz i prowizor klasztor Jędrzejów; wik. Cierno; kom. Oksa (1812-1816); pleb. Przybynow (1816-1819)	pleb. Przybynow (1819-1846)	12 VIII 1846, Przybynow
19.	Zaborski Joachim (Wincenty)	3 IV 1762, Wiślica	1805	1823	prefekt kuchni, szafarz, kantor i regens chóru figuralnego klasztor Jędrzejów	wik. Lisów (1823-1832)	14 VI 1832, Lisów
20.	Ziemnicki Zefiryn (Stanisław)	1779, Markowizna	1804	1809	wik. Kozłów (1817-1818?)	wik. Małogoszcz (1819-1822?); wik. Janowiec (?-1826)	4 VIII 1826, Janowiec
21.	Żaliński Piotr	27 VI 1760, Kielce, mieszc.	1780	1784	profesor szkoły Wschowa; kom. Hówiec (1799-1812); pleb. Głuchowo (1812-1819)	pleb. Głuchowo (1819-1827)	29 III 1827, Głuchowo

Wykaz oznaczeń stosowanych w tabeli: adm. – administrator; kom. – komendant; mansj. – mansjonarz; pleb. – pleban; wik. – wikariusz; mieszc. – mieszczanie (pochodzenie); szlach. – szlacheckie; chłops. – chłopskie; b.d. – brak danych (w materiale źródłowym nie odnaleziono informacji na dany temat); „?” – brak sprawowanych urzędów i funkcji zakonnych/kościelnych; „?” – rozbieżności źródłowe lub przypuszczenia autora względem datacji.

Bibliografia

Źródła archiwalne

Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu, sygn.: KA 2900; KA II 145/1; KA II 170/1; KA II 265/1; KA II 265/2; OA III 48; PM 077/9; PM 232/16.

Archiwum Diecezjalne w Kielcach:

sygn.: II PC X/2; OK-35/2; OP-X/13; OP-X/16a; OP-X/3; OP-X/4a; OP-X/4b; OP-X/5; OP-X/8; OS-4/1; PC-14/3; PK-28/1ab; PO-5/1; PR-5/1; PZ-6/1; SD-13.

Zespół Metrykalia:

Parafia Cierno, 3, Księga ochrzczonych za lata 1783-1796.

Parafia Cierno, 7, Księga ochrzczonych i zmarłych za lata 1797-1805.

Parafia Cierno, 8, Księga urodzonych, zaślubionych i zmarłych za lata 1797-1805.

Parafia Kurzelów, 3, Księga urodzonych za lata 1797-1816.

Parafia Wodzisław, 1, Księga ochrzczonych za lata 1720-1810.

Parafia Złotniki, 3, Księga ochrzczonych za lata 1795-1825.

Parafia Złotniki, 11, Księga urodzonych i zmarłych za lata 1784-1794.

Archiwum Diecezji Sandomierskiej, sygn.: F-285; F-287; F-297; F-298; FF-26; FR-38; PR-19; PR-357; PS-112; PS-220.

Archiwum Główne Akt Dawnych:

Centralne Władze Wyznaniowe Królestwa Polskiego, sygn. 799.

Archiwum Państwowe w Kielcach:

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Błogich, sygn. 24-25, 28-31.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Bolminie, sygn. 44-45, 47.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Chomentowie, sygn. 66-107.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Ciernie, sygn. 25-27.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Św. Trójcy w Jędrzejowie, sygn. 49-50, 72.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Kossowie, sygn. 29-58.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Kozłowie, powiat jędrzejowski, sygn. 1-34.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Krzyżanowicach, powiat pińczowski, sygn. 76-83.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Krzyżanowicach, powiat ilżecki, sygn. 38-42.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Łęgonicach, sygn. 17.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Łukowej, sygn. 51-53.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Oksie, sygn. 5-13, 15-56.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Rakoszynie, sygn. 26-44, 46.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Sulejowie, sygn. 35-37.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Trzcńcu, sygn. 21.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Wiślicy, sygn. 1.

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Złotnikach, sygn. 15-36.

Archiwum Państwowe w Lublinie:

Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Janowcu, sygn. 44.

Archiwum Państwowe w Radomiu:

Zarząd Rolnictwa i Dóbr Państwowych Guberni Radomskiej, Kieleckiej, Lubelskiej, Siedleckiej, Sukcesje, sygn. 1353, 3154.

Źródła drukowane

Catalogus Monasteriorum et Personarum Ordinis Cisterciensis per Poloniam, Prussiam et M.D. Lithuaniae ordine alphabetico (excepta Landa) dispositus in Annum, 1788-1791.

Catalogus Monasteriorum et Personarum Congregationis Polono-Cisterciensis ordine alphabetico dispositus pro Anno, 1794.

- Catalogus Monasteriorum et Personarum Ordinis Cisterciensis per utramq. Galliciam juxta ordinem Foundationis pro Anno, 1799-1809.
- Catalogus Personarum Regularium Sacri Ordinis Cisterciensis quae per Ducatum Varsoviensem in Singulis Monasteriis Professae Deo famulantur ordine alphabetico digestus anno Domini, 1812-1815.
- Catalogus Personarum Regularium Sacri Ordinis Cisterciensis quae per Regnum Poloniae in Singulis Monasteriis Professae Deo famulantur ordine alphabetico digestus, 1816.
- Catalogus Personarum Regularium Sacri Ordinis Cisterciensis quae per Regnum Poloniae et M.D. Posnaniensem in Singulis Monasteriis Professae Deo famulantur ordine alphabetico digestus, 1817-1818.
- Consignatio Cleri Saecularis ac Regularis Dioecesis Sandomiriensis; Elenchus Venerabilis Universi Cleri Saecularis ac Regularis Dioecesis Sandomiriensis, 1822-1880.
- Consignatio Cleri Saecularis ac Regularis in Dioecesi Kielcensi Reperebilis, 1809-1819.
- Elenchus Cleri Saecularis et Regularis Dioecesis Cracoviensis; Elenchus Universi Cleri Dioeceseos Kielcenso-Cracoviensis, 1813-1846.

Opracowania

- Bachowski W., Treter M., *Wystawy miniatur i sylwetek we Lwowie 1912*, Lwów 1912.
- Flaga J., *Zakony męskie w Polsce w 1772 roku*, t. 2, cz. 1, *Duszpasterstwo*, Lublin 1991.
- Gach P.P., *Opactwo jędrzejowskie w latach kasat zakonnych (koniec XVIII i XIX w.)*, w: *Cystersi w Polsce. W 850-lecie fundacji opactwa jędrzejowskiego*, red. D. Olszewski, Kielce 1990, s. 97-123.
- Gerlic H., *Rewerenda zamiast mniszego habitu – cystersi śląscy po kasacie ich opactw*, w: *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, t. 2: *Kasaty na Śląsku Pruskim i na ziemiach zaboru pruskiego*, red. M. Derwich, Wrocław 2014, s. 165-186.
- Hauptman-Fischer E., „*Regens chori figuralis*” Caspar Raff (1683-1738) i muzyka wokalnie-instrumentalna w klasztorze cystersów w Lubiążu na początku XVIII wieku, „*Muzyka*”, 2018, nr 1, s. 48-74.
- Katalog duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego na podstawie ksiąg święceń biskupów wrocławskich 1650-1810/12*, oprac. S. Jujeczka, H. Gerlic, W. Könighaus, Wrocław 2014.
- Rogowska A., *Losy o. Wilhelma Ulawskiego oraz dzieje skasowanego opactwa cystersów w Jędrzejowie w latach 1835-1855*, „*Hereditas Monasteriorum*”, 7/2015, s. 281-348.
- Sokół A., *Szkolnictwo i oświata w powiecie jędrzejowskim. Zarys dziejów do roku 1945*, Warszawa-Kraków 1973.
- Stanaszek B., Nowakowski R., Tylec P., *Słownik biograficzny księży diecezji sandomierskiej XIX-XX w.*, t. 3, Sandomierz 2017.
- Stanaszek B., Nowakowski R., *Słownik biograficzny księży diecezji sandomierskiej XIX-XX w.*, t. 1, Sandomierz 2014.
- Stępień R., *Cystersi jędrzejowscy po kasacie opactwa w 1819 r. Studium biograficzne*, cz. 1, „*Saeculum Christianum*”, 30/2023, nr 1, s. 202-212.
- Steinstraesser I., *Klosterdämmerung – vom Umbruch zum Aufbruch – 200 Jahre Säkularisation in Schlesien, am Beispiel der Zisterzienser*, w: *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, t. 2: *Kasaty na Śląsku Pruskim i na ziemiach zaboru pruskiego*, red. M. Derwich, Wrocław 2014, s. 129-143.
- Stoksik J.M., *Udział Akademii Krakowskiej w kształceniu geodetów w XVII i XVIII stuleciu*, „*Krakowski Rocznik Archiwalny*”, 3/1997, s. 35-53.
- Tymowski S.J., *Zmiany w strukturze zawodu mierniczego w Polsce w wieku XVIII (Część II)*, „*Przegląd Geodezyjny*”, 12/1956, nr 12, s. 468-472.
- Wiśniewski J., *Dekanat opatowski*, Radom 1907.
- Wiśniewski J., *Historyczny opis kościołów, miast, zabytków i pamiątek w pińczowskim, skalbmierskim i wiślickim*, Marjówka 1927.

Żołędź-Strzelczyk D., *Szkoła powiatowa i podwydziałowa we Wschowie*, w: D. Żołędź-Strzelczyk, M. Nowicki, K. Ratajczak, J. Gulczyńska, *Komisja Edukacji Narodowej 1773-1794. Tom 4. Szkoły w Wydziale Wielkopolskim*, Warszawa 2018, s. 213-223.

Strony internetowe

Małopolska Biblioteka Cyfrowa, <http://mbc.malopolska.pl>.

Serwis FamilySearch, <https://www.familysearch.org>.

Serwis Metryki GenBaza, <https://metryki.genbaza.pl>.

Teki Dworzaczka. Materiały historyczno-genealogiczne do dziejów szlachty wielkopolskiej XV-XX wieku, <http://teki.bkpan.poznan.pl>.